

Het aardewerk uit de Romeinse periode te Elewijt.

Deel 2:

Gallo-Belgisch aardewerk:

De term is wel een beetje verwarrend. Onder Belgisch dient men te verstaan Gallia Belgica welk veel uitgestrekter was dan het huidige België. Dit aardewerk werd eveneens geproduceerd, zij het op kleinere schaal, in Germania Inferior en Superior. De grootste productie vond plaats in Reims, doch ook in de Maasvallei en het Nederrijngebied waren er producenten van dit aardewerk.

De productie omvatte bekers, potten, flessen, borden en kommetjes. Deze werden zowel oxide-rend als re-reducerend gebakken.

Daardoor ontstond er een uitgebreid kleurengamma van rood tot roodbruin, gelig, bruin, grijs en zwart. "Terra rubra" is de term voor rood tot roodbruin Gallo-Belgisch aardewerk. "Terra nigra" is grijs tot zwart. De bekers werden rijk versierd met allerhande motieven, diagonale of verticale streepjes, verdikkingen en geprofileerde randen. Meestal waren ze zeer fijn uitgevoerd met een wanddikte van soms maar een paar millimeter. De breuk was zeer scherp, het oppervlak zeer glad. Soms waren de vormen afgeleid van bepaalde types "sigillata". Borden en kommetjes komen zowel in "nigra" als in "rubra" voor. Sommige speciale vormen zoals dubbelconische potten werden alleen in "nigra" gemaakt. Het bakken van het "Gallo-Belgisch" aardewerk gebeurde in een gewone oven waarbij de potten direct in de rookgassen stonden. Het nabakken, de laatste fase was het belangrijkste. Met open oven in deze fase trad oxidatie op,

waarbij het aandeel aan ijzeroxides in de klei bepalend was voor de kleur. Oxiderend gebakken aardewerk werd soms gesmookt door toevoeging van bijkomende brandstof tijdens het nabakken. "Terra nigra" werd bekomen door de oven bij het nabakken goed gesloten te houden, het zogenaamde smoren.

Dit leverde een lichtgrijs tot zwart baksel op. Om het diepzwart te bekomen werd het aardewerk nog gesmookt door toevoeging van zeer droge brandstof welke veel koolstof bevatte.

Het echte "terra nigra" kwam vooral voor in de 1ste tot begin 2de eeuw na Chr. Later spreken we van "nigra achtig" of "late nigra". Dit betreft een donker baksel met een doffere zwarte glans. De wand is merkelijk dikker en de breuk minder scherp dan de echte "nigra". De productiecentra lagen in Noord-Gallië. Eind 2de en gedurende de 3de eeuw na Chr. werd het zwarte aardewerk opnieuw erg populair.

Ovale zwarte urn Holwerda BW 141

Potje Holwerda BW27C grijs 1ste eeuw na Chr.

Fles Holwerda BW 25 begin 1ste tot 2de eeuw na Chr.